

УДК 004:140.8

ФЕНОМЕН ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ: СУТНІСТЬ ТА НАСЛІДКИ

Студ. Б.І. Смоленська, гр. БВ 1-16

Науковий керівник доц. О.І. Хромова

Київський національний університет технологій та дизайну

В перші десятиліття ХХІ століття набагато підвищилося значення і питома вага невоєнних в традиційному сенсі засобів досягнення політичних цілей. Найбільш гострого характеру набуло інформаційне протиборство, яке пронизує зсередини всі форми боротьби, починаючи з дипломатичної, економічної і закінчуючи збройною боротьбою, і водночас, має відносно самостійний характер. В сучасному світі інформація стала одним з найнебезпечніших видів зброї. Вона має великий вплив на маси, тому за умови вдалого маніпулювання свідомістю, за допомогою інформаційних вкидань можна досягти будь-якої мети: розпалити міжнародну ворожнечу, розв'язати війну, приборати конкурентів.

Спочатку у військових, а потім і у політичних колах з'явився новий термін – «інформаційна війна». Інформаційна війна є сукупністю інформаційних технологій, що впливають на інформаційні системи, маючи на меті введення в оману масової чи індивідуальної свідомості, виведення з ладу або десинхронізацію процесів управління суспільством та його складовими, передовсім військовими. І практичні результати реалізації стратегій інформаційної війни ми останніми роками спостерігаємо в режимі онлайн.

Метою роботи є дослідити феномен інформаційної війни, розкрити його сутність та наслідки. Виходячи з цього, **об'єктом дослідження** є інформаційна війна як феномен сучасної цивілізації.

Предметом дослідження є стратегії і тактики ведення інформаційних війн, а також поняття інформаційної зброї та особливості її застосування.

Сьогодні вже є досить суттєві напрацювання в осмисленні феномену інформаційної війни, але й ведеться безліч дискусій, проводиться багато конференцій та круглих столів, що свідчить про незаперечну актуальність досліджень цього явища та існування ще невизначених його аспектів. Відомий американський фахівець Мартін Лібікі зауважував: "Спроби повною мірою усвідомити всі грані поняття інформаційної війни нагадують зусилля сліпих, що намагаються зрозуміти природу речей не бачачи їх..." [1]. І це справді так, адже сучасна інформаційна війна включає в себе багато різних проявів, які важко усвідомити, тим більше, простежити та швидко й адекватно реагувати на них.

Під впливом засобів масової інформації сучасний видимий світ перестав бути реальністю, перетворившись в віртуальний, цілком сконструйований світ вимислу, створений професійними технологіями. Саме сприйняття або споглядання нового символічного світу, а також використання віртуальних технологій роблять людей схожими на віртуальних же персонажів. В епоху інформаційних війн порочне коло замикається: ті, хто займаються інформаційними маніпуляціями, стають першими жертвами цих безкровних операцій і незабаром вже не в змозі відрізнити вигадку від реальності, оскільки брехун повинен вірити в створений ним вигаданий світ. При цьому кожен новий винахід і кожен новий інформаційний фантом викликають в людині щось на кшталт культурного шоку, якоїсь сліпоти або блокування свідомості.

Сучасні теоретики інформаційної війни пропонують таку концептуальну схему інформаційного протиборства [2] :

1) розслабити суспільство - вселяти через засоби масової інформації, що ворогів більше немає і не буде, і для відволікання обговорювати окремі історичні періоди, інтереси окремих малих народностей для того, щоб суспільство зникло як ціле, як об'єкт свідомості;

2) змусити суспільство слухати тільки противника, наприклад, через пропаганду його способу життя, виключивши досвід будь-яких інших країн і народів;

3) змусити суспільство не розмірковувати над тим, що говорить супротивник, для цього виключити зі ЗМІ серйозні аналітичні передачі, зробивши акцент на яскравих розважальних шоу;

4) зосередити увагу громадськості на якомусь окремому предметі, крім спрямованого маніпуляційного потоку, наприклад на тероризмі, щоб підсистема захисту, відповідальна за обробку інформації, не виконувала свою функцію і як би розбудовувалася;

5) постійно вселяти думку, що саме суспільство стає все краще і краще, щоб знизити здатність людей до критичного аналізу.

Мета подібних маніпуляцій - створення пасивного стану суспільної свідомості, при якому зберігається можливість залежності від інформаційного впливу противника.

На окрему увагу заслуговує питання про те, що являє собою інформаційна зброя. Під інформаційною зброєю, на наш погляд, необхідно розуміти сукупність організаційних та організаційно-технічних впливів на інформаційні системи, системи автоматизованого та автоматичного керування, системи та мережі зв'язку, тощо, здійснених з використанням:

- систем та засобів знищення, викривлення, розкриття, створення хибної інформації;

- систем та засобів подолання систем захисту;

- засобів обмеження або розширення доступу до інформації та ресурсів законних користувачів;

- систем та засобів протидії та дезорганізації роботи технічних засобів, комп'ютерних систем;

- систем та засобів управління ресурсами інформаційних систем.

Аналіз показує, що інформаційна зброя, створена в вигляді програмних або програмно-апаратних систем та засобів, може бути економічною, легко замаскованою під засоби захисту, може діяти анонімно без оголошення війни, володіючи в той же час такими властивостями як універсальність застосування, багатоваріантність побудови та використання, скритність та радикальність дії (у розумінні заподіяння максимальної шкоди). Серйозною перевагою інформаційної зброї багато експертів вважають її відносну дешевизну в порівнянні з іншими видами озброєнь. Адже передбачається, що противник має всі необхідні засоби для власного знищення, тому ефективність застосування інформаційної зброї полягає в тому, щоб просто "допомогти" противнику спрямувати наявні у нього ресурси проти самого себе - створити ефект саморуйнування.

Висновки. Інформаційні війни - поняття історичне. Сьогодні інформаційною війною називається війна, що ведеться за допомогою різноманітної інформаційної зброї, головним завданням якої є підкорення свідомості, ідеології, духовності противника з метою завоювання його ресурсів. Наслідки інформаційних воєн є катастрофічними, адже така війна діє глибоко, знищує противника, "з середини", а учасником такої війни може стати кожен з нас, незалежно від віку, статі чи інших чинників. Інформаційна війна включає в себе:

- збір тактичної інформації;

- забезпечення безпеки власних інформаційних ресурсів;
- поширення пропаганди або дезінформації, щоб деморалізувати військо та населення ворога;
- підрив якості інформації противника і попередження можливості збору інформації ним самим.

Феномен інформаційної війни потребує подальшого, перш за все, філософського осмислення, оскільки така війна є, по суті, війною смислів, а її головна технологія – підміна понять та спотворення основоположних ідей противника.

Ключові слова: інформаційна війна, інформація, інформаційна зброя.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Лібікі М. Що таке інформаційна війна? //Військо України. – 2014. – 10 травня.
2. Расторгуев С. П. Философия информационной войны. - М.: Вузовская книга, 2003. - С.147.

УДК 141.7(477)

СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКІ ІДЕЇ МИХАЙЛА ПЕТРОВИЧА ДРАГОМАНОВА

Студ. Шпак Є.О., гр. БІТ1-16

Науковий керівник доц. А.В. Сакун

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета дослідження полягає у висвітленні ідейно-наукової творчості мислителя в області філософії.

Завдання: проаналізувати філософські засади світогляду М. Драгоманова.

Об'єктом дослідження. Є соціально-філософські ідеї М. Драгоманова.

Предметом вивчення є принцип світогляду мислителя: лібералізм, космополітизм, федералізм.

Методи та засоби дослідження. Методологічною основою дослідження є філософські та загальнонаукові методи : принцип об'єктивності, системності, історизму.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів.

Доведено, що в основі драгоманівської концепції філософії лежить з одного боку, ідея прогресу, а з другого – соціологічне розуміння історичного процесу.

Показана цілісність світогляду мислителя, тісний зв'язок його громадських переконань з ідеями історіософії.

Зважити на негативне сприйняття Драгомановим політики як сфери влади, в роботі обґрунтовується пріоритетність культурологічного аспекту його політичної філософії.

Матеріали дослідження можуть бути використані студентами для підготовки та проведення семінарських занять з філософії.

Результати дослідження. М. Драгоманов /1841-1895 рр./, мислитель і громадський діяч, історик і публіцист. Остаточо світогляд Драгоманова сформувався після еміграції за кордон з причин "неблагонадійності". На його погляди вплинули твори російських революційних демократів, соціалістів-утопістів. Свої погляди називав позитивізмом, хоч у розумінні природи стояв на матеріалістичних позиціях, Критично